

Knihovna žije! S architektem Davidem Vávrou od nápadu k realizaci

Alena Součková

První den otevření Knihovny města Hradce Králové v nových prostorách ve Wonkově ulici přilákal řadu nedočkavých uživatelů, kteří se těšili na novou knihovnu. Děti doslova útokem vzaly dětské oddělení a dovnitř zavítaly i davy jen tak ze zvědavosti. Druhý den již běžného provozu zavítal do Hradce Králové architekt David Vávra, známý i jako herec a popularizátor. Chtěl se na vlastní oči přesvědčit, jak knihovna žije. A bylo na něm poznat, že je spokojen. Na dopolední a odpolední přednášky pro veřejnost vysvětloval, jaká to byla výzva, z bývalé tovární budovy připravit knihovnu jako kulturní stánek pro hradeckou veřejnost. V období, kdy byly odstraněny tovární prvky a zůstal prázdný prostor s nosnými sloupy, si připadal jako v chrámu a myšlenky projektu směřovaly k domu, aby budoucí prostor působil důstojně. Byl si vědom, že město Hradec Králové je nazýváno salómem republiky, s významnými stavbami prvorepublikových architektů Josefa Gočára a Jana Kotěry, neopakovatelným urbanistickým členěním a v neposlední řadě i nedávno postavenou novostavbou vědecké knihovny (její budovu hodnotil pozitivně). Přitom se snažil kromě funkčnosti prosadit i barevnost. Použití písmen abecedy jako dekorativního prvku vysvětloval se skleněnou tabulkou v ruce (sám se jejich výroby osobně účastnil). V následné exkurzi po knihovně ukazoval, jak se myšlenky prosadily. Například stolečky v literární kavárně obsahují v tabulkách celou abecedu, ale v podobě, jak jednotlivá písmena vyslovujeme – Bé, Ká, eL atd. Dalším dekorativním prvkem jsou „barevné hřbety knih“, inspirované skutečnými literárními díly, které ožívují schodiště propojující přízemí s prvním podlažím.

Potom následoval výklad použitých architektonických a výtvarných prvků v jednotlivých odděleních. Dětské oddělení mělo být původně koncipováno jako velká stavebnice Merkur (ta vznikla a dosud se vyrábí na území Královéhradeckého kraje v Polici nad Metují). Ale protože mezi dětskými čtenáři převažují spíše děvčata, muselo dojít ke kompromisu. Stavebnici je věnován pracovní stůl, který je v obležení malých i odrostlých kluků. Ti starší si připomínají sestavování kovových prvků – destiček, koleček, šroubků – a vracejí se o deset, dvacet či více let zpět do dětství. Stavebnice Merkur ve zvětšené velikosti je prvkem výpůjčního pultu i zavěšená u stropu.

Celá knihovna působí jako otevřený prostor, kam může kdokoliv vstoupit, zároveň tvoří i místa pro skupiny – např. prostor ke hraní pro nejmenší uživatele, prostor pro výtvarné činnosti dětí, místa na galeriích - i pro individuální četbu nebo poslech zvukových nosičů.

Exkurze s architektem končila na střeše budovy, kde se původně počítalo s velkou letní čítárnou. Nepřehlédnutelným prvkem kromě zachované větrací šachty ve tvaru knihy

s nadpisem Čtu knihy je stylizovaná velryba (také patří k symbolům moudrosti) – s odpočinkovými místy a s vysázenou zelení. Snad jediným smutkem příjemného a bezprostředního vystoupení architekta Davida Vávry byla lítost, že finanční prostředky (z velké části poskytnuté z fondů Evropské unie) nevyšly na realizaci sochy čtenáře v nadživotní velikosti u vstupu do knihovny. Také mezi návštěvníky jsem zaslechla rozhovor, že vchod by měl být výrazněji označen. Pravidelný knihovní provoz, rozšířená nabídka dalších služeb a zájem veřejnosti jistě ukážou, jak je projekt úspěšný. Hlavní však je, že knihovna žije.